

Слава Україні! Героям слава!

Чорноморські

новини

ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА

Для цілого світу нині кольори нашого прапора стали символом свободи, життя, любові — тої найвищої, євангельської, за яку кладуть душу...

Оксана ЗАБУЖКО.

№ 41
(22519)

ЧЕТВЕР
24
ЖОВТНЯ
2024 РОКУ

Виходить
із 19 липня 1917 р.

• 3 перших уст

У Берліні, Казані та на околицях

18 жовтня у Берліні зустрілася «велика четвірка», лідери країн-важковаговиків, які визначають політику Західу. Зокрема й політику щодо російської агресії проти України. Принципових розбіжностей між президентом США Джо-зеном Байденом, канцлером ФРН Олафом Шольцем, президентом Франції Еммануелем Макроном і прем'єр-міністром Великобританії Кіром Стармером щодо «українського питання» нема. Але в нюансах та підходах — є.

Четвірка тих, хто вирішує

Почнемо із Байденом, для якого зустріч у Берліні — своєрідне прощання з Європою. Після виборів 5 листопада чинний президент США перестане бути маяком для колег навіть у разі перемоги на виборах Камалі Гарріс. Але якщо переможе Дональд Трамп, американський «маяк» перетвориться на загрозу для європейців. І чинний президент США в Берліні майже відкрито пояснив, на яку саме загрозу. Північноатлантичний альянс перетвориться з поля співпраці на осередок конфронтації, як буде під час першого пришестя «Великого Дональда». Ба навіть гостріший. Оскільки віцепрезидентом при новому буде не юрист Майк Пенс, а популіст Джей ді Венс, ізоляціоніст у квадраті.

Тому Джозефа Байдена у Берліні приймали як рідного, нагородили вищим орденом ФРН і пообіцяли, що німці у сфері зовнішньої політики підтримають Камалу Гарріс, якщо та, звісно, переможе на виборах. До речі, альянс Байден-Гарріс політично нагадує німецьких соціал-демократів та політику Олафа Шольца. Там і там поняття «обережність» — на першому плані. А також прагнення уникати ризиків, поки це можливо. Війна в Україні лякає як Вашингтон, так і Берлін. Цим кримським користується вже десять

років, погрожуючи третію світовою війною та застосуванням ядерної зброї.

Однак є ще більший страх. Він пов'язаний з необхідністю ухвалювати рішення, незважаючи на ризики та загрози. Шольц, як і Байден, розраховує, що, дотримуючись «червоних ліній», вдастися не довести справу до прямого воєнного зіткнення з росіянами. Це проявляється у забороні вражати високоточкою зброєю військові цілі вдалеку міту москалів, в обмеженні поставок німецької та американської зброї в нашу країну. Але від вживання слова «халва», які відомо, у роті не стає солодше. Як і не стає безпечніше у

світі від того, як часто у ФРН та США використовують поняття «ексаласія».

У Франції та у Великій Британії, до речі, про ексацію та «чорвоні лінії» говорять набагато рідше. Піддані корони, як і французи, не вважають за потрібне орієнтуватися на чужу думку. У них є своя, відмінна від німецької та американської. У тому числі й щодо «української проблеми». Еммануель Макрон не вважає, що американці мають право у Європі командувати. У цьому сенсі президент Франції — спадкоємець Де Голля. А в голові Кіра Стармера, хоч він і лейборист, міцно вмовлені поняття «колонія» та «ко-

• Україна і світ

лишня метрополія», а також пам'ять про те, що не Франклін Рузельєт, а Вінстон Черчіль виграв Другу світову війну.

З точки зору Президента України Володимира Зеленського непогане було з чотирма лідерами з їхніми амбіціями вишикувати, зачитати їм план української перемоги по пунктах і нагадати, що жодних рішень щодо України без України ухвалювати не можна. От тільки хто про це пам'ятає? І кому цікавий план, який не підкріплений силово?

Фінанси і безпека

Тим часом глава нашої держави не залишає надії організвати другий у цьому році Саміт миру. На зразок швейцарського, але за участі москалів. З кремля вже втомилися повторювати, що у подібному саміті участі не братимут. Але на Банковій це нікого не бентежить. Головне — оголосити про дипломатичну перемогу на весь світ. А там — подивимся. Або український дрон долетить туди, куди треба, або танкову колону підіб'ють з артилерії на сході. Такий випадок назувати сильною позицією, а із сильною позицією можна розпочати переговори. Але з ким? У Москві вважають: сильної позиції вони вже досягли і чекають на переговорів, а каптували. Тобто офіційно передачі під свої контроль чотирьох наших областей (Луганської, Донецької, Запорізької, Херсонської) та фактично окупованої АР Крим.

Приймуту ультиматум — Україні залишати південно-західний кордон з Україною. Не приймуту — заберуть усе до Карпат. Включно зі Львовом. Такі умови називаються понтами. А рапорт українці злякаються і принесуть агресору Батьківщину на тарілочку? Але за десять років війни наша країна до всього звільна. А наші військові не розуміють синхронізації сил ворога навіть під обстрілом. За цими розрахунками росіяни зможуть зайняти лівобережжя України лише через п'ять років. І до Карпат (за нинішніх темпів просування) дійуть десь через півтораста років.

Утім, є внутрішня небезпека. Наші політики та бізнесмени підкорюють не сили ворога і не здатність ЗСУ до опору, а власні збитки. Коли ці збитки досягнуть максимуму, слуги народу стануть ініціаторами угоди з окупантами та тиску на президента Володимира Зеленського. Низка українських економістів вважає, що подібні процеси вже відбуваються. А для України зараз важливша фінансова допомога Заходу (дотації, гранти, безвізівські кредити), ніж західна далекобійна високоточна зброя та дозвіл її використовувати по військових цілях росії. Якщо не буде фінансової допомоги або її скороту, то виробництва на території нашої країни згорнутий і українські військові замовлення разом з усіма іншими фірмах. Рівень корупції («відкатів») там нижчий. Й оборона України стане дешевшою. Але мала фірма — не та, що велика американська корпорація. Вона у кредит нам не даст жодного снагрида.

Фінанси, як завжди, — кровіні. Путлер не зміг бы воювати, якби не накопичив мільярди доларів упродовж двадцяти років за раухом продажу газу та нафті до Європи. Але й цього (на тлі економічних санкцій) забракло для ведення затяжної війни в Україні. Довелося звернутися до старої організації БРІК (згодом БРІКС), заснованої у 2006 році на економічному форумі в Петербурзі. Про цо організація москалів згадали тому, що заснували її кити міжнародної комерції (Бразилія, Росія, Індія, Китай) і до них приєдналася низка країн із загальним обсягом близько половини світової топографії. Цього тижня в Казані відбувається зустріч лідерів БРІКС. Тема ця велика, до огляду не вілзе. Очевидно одне: росіянам ніде взяти на війну грошей. Слідкуватимемо, звідки й куди потечуть мільярди.

Слава Україні!
Леонід ЗАСЛАВСЬКИЙ.

• Справа

Щоб збирати врожай комбайном, усі культури має дозріти. Тому для вирощування бавовни в промислових обсягах доведеться користуватися спеціальними дефлілантами — речовинами, які прискорюють дозрівання коробочок. Різниця між дозріванням ярусів на одному кущі може бути до двох тижнів, тому треба вчасно пімати «золоту середину» і провести обробку. Повинен листочок відпасти, а коробочка — дозріти, — пояснює Василь Цапенко.

Небезпекний шкідник
Серозним викликом, який постав перед аграріями при вирощуванні бавовни, стала боротьба зі шкідниками. Основний паразит, який посіє посіви, — совка. Комаха заповідає під квітку рослинин і вікладає там яйця, потім вилуплюється гусинка потужним буде порах, виготовлений з кожного сорту, — каже науковець.

Час для підрахунків
Агроном заявляє, що клімат Одещини цілком підходить для вирощування бавовни в промислових обсягах. Зарах вчені займаються дослідженням економічної складової, а також «вибуховими» властивостями кожного з посіяніх сортів.

— Якщо дотримуватися всіх вимог, то буде толк. До того ж температурний режим щороку підвищується, бавовні потребують більше. Якщо необхідно 80 тисяч кущів, то посіяни слід 250 тисяч. Ми обличчимо затрати, краще їх потім розрізти, — розповідає директор Одеської філії Українського Інституту експертизи сортів рослин Василь Цапенко.

За словами фахівця, із совкою боротьба із Узбекстаном, який вирощує бавовну традиційно. Для цього використовують ручну працю — люди видають паразитів з посіви. Сертифікованого препарату для боротьби з ними наразі нема і там.

(Закінчення на 2-й стор.)

• Актуально

підприємства. Згідно з графіком здійснюються обпресування поверхонь нагрівання всіх котлів котелені, усунені виявлені пошкодження, виконане гідралічне обпресування всіх теплових мереж. Ми провели гідралічні випробування й усунули всі виявлені недоліки. Якщо орієнтуватися на дані Гідрометцентру, то раніше, ніж у листопаді, опалення не включать.

Радує те, що, за словами чиновників, тариф на тепло підготовлені всі котелні, що перебувають на балансі

«Валерій Іванов зазначив:

— Станом на сьогодні до роботи підготовлені всі котелні, що перебувають на балансі

«Ольга ФІЛІППОВА.

Фото з Інтернету.

Злочинців треба зупинити

У своєму традиційному зверненні Президент України Володимир Зеленський у вітворок зробив наголос на кількох значущих ситуаціях.

Перше — провід РНБО. За численними фактами порушень МСЕК і фальшивих інвалідності для посадовців. Це не тільки, до речі, прокурори.

Є сотні таких фактів очевидно необґрунтованих інвалідностей у посадовців митниці, податкової, в системі Пенсійного фонду, в місцевих адміністраціях. З усім цим треба ретельно та оперативно розобрatisя. Система МСЕК має бути ліквідована.

Але для реальних і саме системних змін треба провести повну цифровізацію всіх етапів роботи щодо встановлення інвалідності. Урядовцям — у Мінцифри, у цифрової команді Міністерства оборони — е кому заਬезпечити відповідні зміни.

Проблема не лише в тому, що посадовці роблять собі інвалідність завдяки зв'язкам. Але і в тому, що люди, які отримали справжні інвалідність, зокрема в бойових діях, часто не можуть отримати відповідний статус і спровадити виплати. Часу, щоб виправити це, в руках небагато.

Повинна бути й персональна відповідальність та кадрові рішення через цю ситуацію в центральних органах влади — у вертикали контролю за роботою.

Решіння РНБО зараз передбачає повний аудит пенсій та інших нарахувань усім посадовим, які організовували собі інвалідності.

Була доводівдія РНБО голові Служби безпеки України Малою та міністру внутрішніх справ Клименка щодо перевірок і розслідувань, які вже тривають.

Були, на жаль, дуже непереконливі доводи відповіді відповідної міністерства.

Зрозуміло, що в Пхеньяні так само, як і в Москві, не рахують людей і не цінують людські життя. Але ми всі у світі однаково заціклені в тому, щоб війну завершити, а не проводжати.

І це виклик. Але ми знаємо, як на цей виклик відповісти. І важливо, щоб від цього виклику не ховалися і партнери. Всі партнери.

Я відчайдушний усім країнам і лідерам, які засудили приєднання Північної Кореї до російської війни.

Зрозуміло, що в Пхеньяні так само, як і в Москві, не рахують людей і не цінують людські життя. Але ми всі у світі однаково заціклені в тому, щоб війну більшою та довшою, значить, кожен у світі, хто досі не допомагає примушувати Росію до мирі, насправді допомагає Путіну воювати.

Злоочинці треба зупинити. Ми очікуємо жорсткої предметної реакції світу. Бажано, не тільки словами.

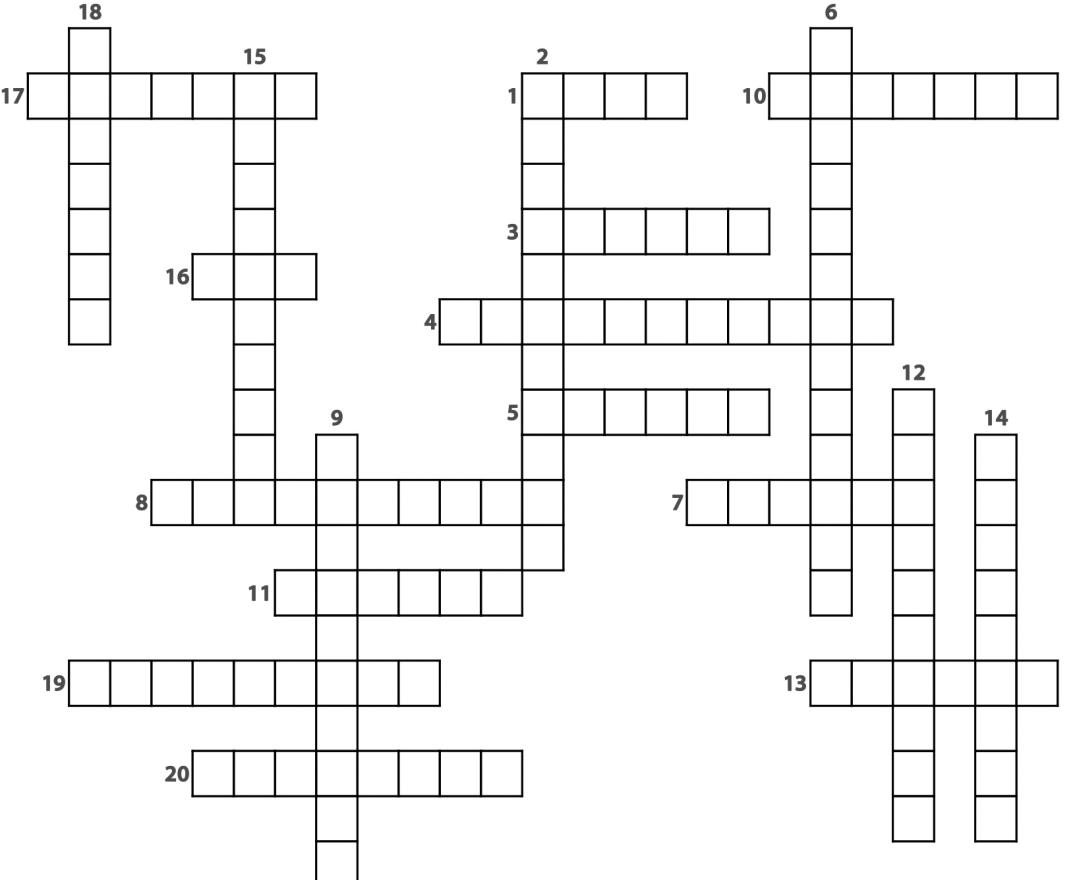
Я дякую всім, хто допомагає Україні! Я дякую всім нашим воїнам та кожному й кожній, хто працює заради України!

Слава Україні!

ФЕЙК ПІД НОСОМ

У кросворді представлені головні фейки, які лунають у публічному просторі під час повномасштабного вторгнення РФ на територію України. Фейк - це щось несправжнє, недостовірне, сфальсифіковане, те, чим замінюють дійсне, реальне, достовірне.

РОЗГАДАЙТЕ КРОСВОРД

СКАНУЙТЕ QR-КОД ТА ДІЗНАЙТЕСЯ
БІЛЬШЕ ПРО НАШ ПРОЕКТ

Проект створено ГО "Криголам" задля підвищення інформаційної безпеки українців і боротьби з неправдивою інформацією, що поширюється в медіа.

ЧЕКАЄМО НА ВАШІ ВІДПОВІДІ ТА ДЗВІНКИ ЗА НОМЕРОМ – 099-256-43-15

ПІДКАЗКИ

1. Чех не звинувачував ЗСУ. Натомість він розповів, що військові РФ гвалтували українку.
2. Greenpeace не випускає це відео. У назві апарату підкresлено, що він "без пілота".
3. Молодших за них називали "ховтенятами", а старших "комсомольцями".
4. Україна не має дозволу на використання цієї зброї від РФ. Путін заявив про ядерну зброю залякує і шантажує світ.
5. Платформу створила китайська компанія для перевідліку коротких ролів.
6. Процес повертає назви, пов'язані з українською історією та культурою.
7. Країна є найбільшою скандинавською державою. Програма зворотної міграції у ній не поширюється на українців.
8. Учасники розстріляли після доносу, що команда має відношення до НКВС.
9. Жертви серед громадян України або дипломатів не було.
10. Президентка Шейнбаум пояснила, що хоче сфорсуватися на внутрішній політиці, вона не обізвала Зеленського. Країна межує зі США та відома святкуванням Дня мертвих.
11. Польські волонтери навпаки писали, що деякі школи готові приймати постраждалих.
12. Головна ціль першого періоду — "наздогнати і перегнати Захід".

13. Річка ділить Київ на правий та лівий береги, вона зєднє щілту через цвітіння водоростей.
14. За результатами 4-го документа, Центральна рада вигнала більшовиків та відновила владу на території УНР.
15. Він та інші особи у 2014 році незаконно проголосили так звану "ДНР" під керівництвом РФ.
16. У такий спосіб РФ намагається спровокувати розкол між воєнно-політичним керівництвом України.
17. Будівництво підприємств розпочалося у 1918 році більшовиками.
18. Жінку вбили співробітники КДБ, бо вона виступала проти арештів дисидентів. Мисткиня створила мозаїку "Боривітер".
19. Політична рідина з Кривого Рогу, почала виконувати посадові обов'язки у 2019 році. Звинувачення на адресу фонда нічо не підтвердили.
20. Дефіцит овочів в армії та Україні загалом немає. На відміну від фермерів розширили посівні площи під овочі.

Розгадайте кросворд та отримайте ПОДАРУНОК!

Щомісяця ми обираємо одного переможця після отримання відповідей на кросворд та розмови по телефону.

Кожен переможець отримає подарунок — книжку «Це не пропаганда» Пітера Померанцева і набір смачних крафтових продуктів від українських виробників.

Чекаємо на ваші відповіді та дзвінки за номером – 099 - 256-43-15.

● «О слово рідне..»

Єднальна сила мови

У неділю, 27 жовтня, в Україні відзначатиметься День української писемності та мови. Це свято, започатковане 1997 року указом президента на підтримку «ініціативи громадських організацій та з урахуванням важливості ролі української мови в консолідації українського суспільства», припадає на День пам'яті Нестора Літописця.

Упродовж багатьох століть нашу мову забороняли як намагалися викоренити, а над її носіями вчиняли геноцид. Особливу вагу це свято набуло тепер — у час повномасштабного вторгнення російських військ на нашу землю. Знання української мови та спілкування нею по повсякденному буде засвідчувати нашу ідентичність.

Громадянську позицію, захищає інформаційний простір і змінює зв'язок поколінь.

З нагоди Дня української писемності та мови в Одеській національній науковій бібліотеці з 21 по 27 жовтня триває Тиждень мови.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книж-

кової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книжкової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книжкової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книжкової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книжкової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книжкової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книжкової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книжкової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книжкової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книжкової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книжкової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книжкової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книжкової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.

Учора, в рамках Тижня мови у читальному залі ОННБ увійшов відбулася презентація книжкової виставки-інсталяції «Мова — духовний скарб народу». На ній експонуються видання з фонду ОННБ, що розкривають чільну роль мови у національному самоствердженні, її надаючи та консолідує силу у спільній справі проти російському агресору. Фахівці з прості шанувальників рідного слова зацікавлять розвідки з мовознавства, книжки, що розкривають особливості сучасної української літературної мови та мов професійного спілкування, фахової термінології тощо. Окремий розділ присвячено народним прислів'ям, приказкам і замовлянням.</p

За крок до точки неповернення

Лише за 50 років популяція диких тварин скоротилася у середньому на 73%.

«Те що станеться впродовж наступних п'яти років, визначатиме майбутнє життя на Землі, але в нас є сила та можливість змінити траекторію».

Всесвітній фонд природи WWF. Згідно зі звітом WWF «Жива планета»-2024, Земля наближається до небезпечних переломних моментів, що становлять серйозну загрозу для людства. Впродовж наступних п'яти років знадобляється величезні зусилля міжнародної спільноти для подолання подвійної кліматичної та природної кризи.

Енергетична та продовольча системи є головними чинниками кліматичних змін. На викопні не паливо припадає близько 70% видів парникових газів. За енергетиками йде виробництво інші, що продукує понад чверть таких видів. Ба більше, продовольча сфера забирає аж 70% водостосків.

Індекс живої планети (Living Planet Index), запропонований Лондонським зоологічним товариством, включає майже 35000

амазонських річкових дельфінів (Амазонас, Бразилія). Під час надзвичайної спеки та посухи у 2023-му лише у двох озерах загинуло понад 330 осіб.

Викиди дельфінів у Чорноморі морі переважають під серйозною загрозою через різні фактори, що посилюються в умовах війни Росії проти України. У 2022-му було зафіксовано понад 900 випадків загибелі дельфінів. Це стосується України, Румунії, Болгарії, Туреччини та Грузії. Хоча ці дані не охоплюють усіх випадків, вони дають базу для подальшого аналізу та моделювання.

Утім, є позитивні тенденції. Індекс показує, що завдяки ефективним зусиллям з охорони довкілля, деякі популяції стабілізувалися чи їх збільшилися.

Наприклад, приблизно на 3%

на рік упродовж 2010-го — 2016-го в горах Вірунга в Східній Африці збільшувалася субпопуляція гірських горбів та дівона

зурба в Центральній Європі. Із 1950-го по 2020-й чисельність зурба, яка була на нулях, зросла до понад 6800 осіб.

У семи регіонах України мешкають 425 зурбів. Три із семи найчисельніших їх найкіттєздатніших та їх субпопуляцій налічують усі вони занесені до Червоної книги України. Із 2016-го по 2023-й через браконерство та незаконну торігівлю офіційно зафіксовано 94 випадки незаконних дій щодо осетрових в Україні, через які загинуло 418 особин. Але реальність, імовірно, значно вища. До речі, як ми уже підімовляли, Одеса потрапила до списку основних осетрових трендів розвитку популяцій за 5495 видів тварин за 1970—2020 роки.

Втрати та деградація середовища, переважно спричинена нашою продовольчою системою, є найбільшою загрозою для чисельності популяції диких тварин в самому світі, за нею йдуть інвазійні види та хвороби.

Як результат, найбільший спад у середній чисельності популяції диких тварин, за якими здійснюється моніторинг, почався у Південній Америці та Карабіському регіоні (95%), Африканському (76%) та Азійсько-Тихоокеанському (60%).

Найбільше скорочення популяції спостерігається в присноводних екосистемах (85%), за ними йдуть суходільні (69%), а потім — морські (56%). Зменш

шення чисельності популяцій може вказувати на послаблення екосистем та їх вразливість, що матиме глобальні наслідки, як-от зникнення лісів Амазонки або коралових рифів. У підсумку це вплине на продовольчу безпеку та добробут людей.

Зокрема, один з напрямків, яким опікуються WWF, — захист осетрових видів риб. Ім належить дуже сумний світовий рекорд зі зниження популяції. Загалом за період з 1970-х і

стануть неприєднаними для троїчних лісів. Це приведе до змін у різноманітних і світових кліматичних патернах, впливні на продовольчу систему та перетворивши басейн Амазонки з поглинача вуглецю на джерело викидів.

В Україні найбільше від вирубок потерпають так звані самосійні ліси, які стихійно утворилися за останні 20—30 років й офіційно не включені до лісовоого фонду. Вони зростають на землях запасу або приватної власності (паях). Орієнтовна площа таких лісів — близько 1,5 млн га. Саме вони вирубується під створення рілл або для інших видів землекористування.

За останні роки у Європі зафіксовано рекордні кліматичні катаклізми. Сильні посухи, що охоплюють великі території і траються роками, стали новою «нормою» і завдають значних економічних збитків у багатьох секторах, серйозно погрішується стан водних ресурсів.

Дані Гідрометцентру свідчать, що за останні 30 років середня температура в нашій країні зросла на 1,2°C. Швидкість зростання температури повітря за останнє десятиліття в окремих регіонах України сягає 0,82°C, тоді як у сусідніх країнах — 0,47—0,59°C, а в північній півкулі та Європі — 0,34 та 0,47°C відповідно. Ці цифри свідчать про те, що швидкість підвищення температури повітря в Україні є значно вищою за глобальні та експертні зміни.

Держава, вже погодили амбітні глобальні цілі щодо зменшення наслідків втрати біорізноманіття та зміні клімату, вводить природу та екосистеми за межі їх можливостей, наливаючи до небезпеки глобальних переломних точок, які загрожують системам життєзабезпечення Землі та дестабілізації суспільства. Люди приходять в усьому світі відчутикатаклізми наслідки втрати деяких із наших найцінніших екосистем, як-от тропічні ліси Амазонки та коралові рифи. Ситуація критична, але ми ще не діягли точки неповернення. Ми маємо глобальні угоди і рішення щодо становлення природи на шляху відновлення до 2030 року. На жаль, прогрес у їх виконанні незначний і недостатньо нагальній», — підкреслює Крістен Схайт, генеральний директор WWF International.

Але, як зазначається у звіті «Жива планета», світові зобов'язання і локальні дії навіть близько не відповідають тому,

що викликають серйозне занепокоєння щодо екологічного майбутнього Антарктичного півострова.

Серед популяцій видів, які відстежує Індекс живої планети, за останні 20 років ставимуться до переломного моменту, після якого екологічні умови

змінюються, що за останні роки (2016 — 2021) порівняно з попереднім періодом спостереження (1986 — 2021), тенденція до зменшення прискорилася більш ніж на 30%, розширяючись за цей

період на понад 400000 квадратних метрів на рік. Стаття називається «Супутникові дані свідчать про стійке озеленення Антарктичного півострова».

Грунт в Антарктиді переважно бідний або взагалі відсутній, але збільшення кількості рослин додає органічних речовин і сприяє утворенню нового

в якому виникають зразки ґрунту, потенційно прокладаючи шлях до появи інших рослин. Це підвищує ризик заселення немісцевих та інвазійних видів, яких можуть занести екотуристичні науковці чи інші відвідувачі континенту.

Учені наголошують на наявності небохідності подальших досліджень для встановлення конкретних кліматичних та екологічних механізмів, що зумовлюють тенденцію до озеленення.

«Чутливість рослинності Антарктичного півострова до змін клімату зараз очевидна, і в умовах майбутнього антропогенного потепління ми можемо побачити фундаментальні зміни в біології та ландшафті цього значного регіону», — зазначає доктор Томас Роланд з Екстерського університету.

Доктор Оллі Бартлетт із Харфордширського університету додає: «Відповідно до того, які екосистеми ставимуться до переломних точок, які загрожують системам життезабезпечення Землі та дестабілізації суспільства. Люди приходять в усьому світі відчути катаклізми наслідки втрати деяких із наших найцінніших екосистем, як-от тропічні ліси Амазонки та коралові рифи. Ситуація критична, але ми ще не діягли точки неповернення. Ми маємо глобальні угоди і рішення щодо становлення природи на шляху відновлення до 2030 року. На жаль, прогрес у їх виконанні незначний і недостатньо нагальній», — підкреслює Крістен Схайт, генеральний директор WWF International.

Але, як зазначається у звіті «Жива планета», світові зобов'язання і локальні дії навіть близько не відповідають тому,

що викликають серйозне занепокоєння щодо екологічного майбутнього Антарктичного півострова.

Серед популяцій видів, які відстежує Індекс живої планети, за останні 20 років ставимуться до переломного моменту, після якого екологічні умови

змінюються, що за останні роки (2016 — 2021) порівняно з попереднім періодом спостереження (1986 — 2021), тенденція до зменшення прискорилася більш ніж на 30%, розширяючись за цей

період на понад 400000 квадратних метрів на рік. Стаття називається «Супутникові дані свідчать про стійке озеленення Антарктичного півострова».

Грунт в Антарктиді переважно бідний або взагалі відсутній, але збільшення кількості рослин додає органічних речовин і сприяє утворенню нового

в якому виникають зразки ґрунту, потенційно прокладаючи шлях до появи інших рослин. Це підвищує ризик заселення немісцевих та інвазійних видів, яких можуть занести екотуристичні науковці чи інші відвідувачі континенту.

Учені наголошують на наявності небохідності подальших досліджень для встановлення конкретних кліматичних та екологічних механізмів, що зумовлюють тенденцію до озеленення.

«Чутливість рослинності Антарктичного півострова до змін клімату зараз очевидна, і в умовах майбутнього антропогенного потепління ми можемо побачити фундаментальні зміни в біології та ландшафті цього значного регіону», — зазначає доктор Томас Роланд з Екстерського університету.

Доктор Оллі Бартлетт із Харфордширського університету додає: «Відповідно до того, які екосистеми ставимуться до переломних точок, які загрожують системам життезабезпечення Землі та дестабілізації суспільства. Люди приходять в усьому світі відчути катаклізми наслідки втрати деяких із наших найцінніших екосистем, як-от тропічні ліси Амазонки та коралові рифи. Ситуація критична, але ми ще не діягли точки неповернення. Ми маємо глобальні угоди і рішення щодо становлення природи на шляху відновлення до 2030 року. На жаль, прогрес у їх виконанні незначний і недостатньо нагальній», — підкреслює Крістен Схайт, генеральний директор WWF International.

Але, як зазначається у звіті «Жива планета», світові зобов'язання і локальні дії навіть близько не відповідають тому,

що викликають серйозне занепокоєння щодо екологічного майбутнього Антарктичного півострова.

Серед популяцій видів, які відстежує Індекс живої планети, за останні 20 років ставимуться до переломного моменту, після якого екологічні умови

змінюються, що за останні роки (2016 — 2021) порівняно з попереднім періодом спостереження (1986 — 2021), тенденція до зменшення прискорилася більш ніж на 30%, розширяючись за цей

період на понад 400000 квадратних метрів на рік. Стаття називається «Супутникові дані свідчать про стійке озеленення Антарктичного півострова».

Грунт в Антарктиді переважно бідний або взагалі відсутній, але збільшення кількості рослин додає органічних речовин і сприяє утворенню нового

в якому виникають зразки ґрунту, потенційно прокладаючи шлях до появи інших рослин. Це підвищує ризик заселення немісцевих та інвазійних видів, яких можуть занести екотуристичні науковці чи інші відвідувачі континенту.

Учені наголошують на наявності небохідності подальших досліджень для встановлення конкретних кліматичних та екологічних механізмів, що зумовлюють тенденцію до озеленення.

«Чутливість рослинності Антарктичного півострова до змін клімату зараз очевидна, і в умовах майбутнього антропогенного потепління ми можемо побачити фундаментальні зміни в біології та ландшафті цього значного регіону», — зазначає доктор Томас Роланд з Екстерського університету.

Доктор Оллі Бартлетт із Харфордширського університету додає: «Відповідно до того, які екосистеми ставимуться до переломних точок, які загрожують системам життезабезпечення Землі та дестабілізації суспільства. Люди приходять в усьому світі відчути катаклізми наслідки втрати деяких із наших найцінніших екосистем, як-от тропічні ліси Амазонки та коралові рифи. Ситуація критична, але ми ще не діягли точки неповернення. Ми маємо глобальні угоди і рішення щодо становлення природи на шляху відновлення до 2030 року. На жаль,